

تفاوت گذار و گزار

هرگاه پسوند به معنی گذاشتن و قرار دادن باشد ، با (ذ) می نویسیم.

هرگاه پسوند به معنی ادا کردن و بجا آوردن باشد با (ز) می نویسیم.

گذاشتن : قرار دادن ، بنیان نهادن

گزاردن : انجام دادن ، به جا آوردن ، ادا کردن

گزاردن با " ز " به معنی " انجام دادن " و " به جای آوردن " است. پس باید بگوییم : نماز گزاردن ، شکر گزاری ، سپاگزاری و خدمت گزار

گذاردن: گزاردن با " ذ " به معنی " نهادن " ، " وضع کردن " و " قرار دادن " است. پس باید بگوییم : قانون گذاری ، نقطه گذاری ، ارج گذاری ، بمب گذاری و

گزار

گزار در لغت به معنی ادا کننده است. / پیام گزار : پیام اور / خوابگزار : تعبیر کننده خواب / گله گزار : کسی که از کسی یا چیزی گله می کند. / باج گزار : باج دهنده / سپاس گزار : تشکر کننده

گذار

گذار ریشه فعل گزاردن است و به معنی گذاشتن است. / قانون گذار : کسی که قانون را تعیین می کند.

بنیان گذار : تاسیس کننده ، بنیان کننده

«عده‌ای گمان می‌کنند که اگر گذاشتن دلالت بر عملی عینی و ملموس نکند یا، به بیان دیگر، اگر مفعول آن جسم نباشد، باید با حرف «ز» نوشته شود. مثلاً قانون یا بدعت یا بنیان چون جسم عینی و ملموسی نیست در ترکیب با این فعل لابد می‌شود قانون‌گزار یا بدعت‌گزار یا بنیان‌گزار. این تصور نادرست در وهله نخست ناشی از خلط معنای حقیقی و معنای مجازی گذاشتن و در وهله بعد ناشی از خلط معنای این فعل با معنای فعل گزاردن است.»

گذاشتن، در معنای حقیقی کلمه، «قرار دادن به طور عینی و مشهود» است، مثلاً: «لیوان را روی میز می‌گذارم» یا «کتاب را در قفسه گذاشت». «اما گذاشتن مجازاً به معنای «قرارداد کردن، وضع کردن، تأسیس کردن» است و چون مقصود از قانون‌گذار کسی است که قانون را وضع و بنا می‌کند (و نه فرضاً کسی که قانون را اجرا می‌کند) باید به همین صورت، یعنی با حرف «ذ» نوشته شود. همچنین است قانون‌گذاری به معنای «وضع قوانین»، چنان‌که می‌گویند: «مجلس قانون‌گذاری». بنابراین نوشتن این دو کلمه به صورت قانون‌گزار و قانون‌گزاری غلط است. و نیز بدعت‌گذار کسی است که بدعت را وضع و تأسیس می‌کند (و نه فرضاً کسی که بدعت را اجرا می‌کند) و بنابراین با حرف «ذ» نوشته می‌شود. ایضاً بنیان‌گذار، به معنای «مؤسس»، کسی است که بنای کاری را یا مؤسسه‌ای را می‌گذارد و نوشتن آن با حرف «ز» غلط است.

اما گزاردن نخست باید دانست که گذاشتن با «ز» و گزاردن با «ذ» غلط است و صحیح گذاشتن و گزاردن است. خلط این دو فعل اخیر از آن‌جا ناشی شده است که صیغه امری هر دو از لحاظ آوایی یکسان است، یعنی امر گذاشتن می‌شود گزار و امر گزاردن می‌شود گزار. ولی معنای آن‌ها البته یکسان نیست. گزاردن معانی متعدد دارد که همه آن‌ها را می‌توان در دو معنی به شرح زیر خلاصه کرد:

1) یکی به معنای «به‌جا آوردن» یا «ادا کردن» یا، بر طبق استعمال معاصران، «اجرا کردن» و «انجام دادن». مثلاً نماز گزاردن یعنی «ادا کردن نماز». بنابراین باید نوشت نمازگزار و نه نمازگذار؛ یا وام‌گزاردن یعنی «ادا کردن وام»، بنابراین وام‌گزار صحیح است و نه وام‌گذار. و نیز حج‌گزار صحیح است، یعنی «انجام‌دهنده مناسک حج»، و نه حج‌گذار. همچنین باید نوشت: خراج‌گزار، سپاس‌گزار، خدمت‌گزار، حق‌گزار، پاسخ‌گزار، مدح‌گزار، سنت‌گزار (به معنای «به‌جا آورنده سنت» و مقصود از آن «به‌جا آورنده نماز نافله» است) و جز این‌ها. از همین معنی است که ترکیب‌کار گزار، یعنی «انجام‌دهنده و اجراکننده کار» ساخته شده است. ترکیب پیغام‌گزار را می‌توان دو گونه تفسیر کرد: «کسی که پیغام را ادا می‌کند» یا «کسی که پیغام را بازگو می‌کند» (در صورت اخیر، معنای دوم گزاردن منظور است):

2) معنای دوم گزاردن «برگرداندن از زبانی به زبان دیگر یا از بیانی به بیان دیگر یا، به تعبیر این زمان، از نظامی (سیستمی) به نظام دیگر» است. بنابراین مرادف است با «ترجمه کردن» «گزارنده و گزارش به معنای «مترجم» و «ترجمه» بوده است) یا «تعبیر کردن» و «شرح دادن» «خواب‌گزاری یعنی «تعبیر خواب» و خواب‌گزار یعنی «معبّر». اصطلاحات گزارش‌گر و خبرگزار و خبرگزاری که امروزه در معنای خاصی به کار می‌روند یا از همین معنای اخیر گرفته شده‌اند یا مانند پیغام‌گزار از معنای اول گزاردن.